

Det siger loven om mountainbikes i skovene

Af Hans Maltha Hedegaard,
Dansk Skovforening

Gennemgang af lovgrundlaget for cykling, herunder kørsel med mountainbikes i skovene.

Mountainbike-cykling er kilde til stadigt flere konflikter i de danske skove. Denne artikel gennemgår lovgivningen om cykling i private skove.

Loven fra 1992

Naturbeskyttelsesloven fra 1992 var den første lov, der gav publikum ret til at cykle i de private skove. Her står:

"§23, stk. 5. I privatejede skove må færdsel til fods kun ske ad stier og anlagte veje og færdsel på cykel kun ad befæstede stier og anlagte veje..."
I lovbemærkningerne står:

"Med begrebet "stier og anlagte veje" tilsigtes ingen ændring i forhold til praksis efter naturfredningsloven, idet "stier og anlagte veje" defineres som etablerede færdselsbaner i modsætning til midlertidigt synlige spor efter kørsel, tyndingsindgreb og lign. samt dyreveksler. Cykling er tilladt på anlagte veje og stier, der er befæstet, f.eks. med stabilgrus og dermed mere robuste."
[Skovforeningens fremhævning].
Naturklagenævnet har senere truffet flere afgørelser i konkrete sager. Her har Nævnet anlagt den praksis, at der ikke nødvendigvis skal være tale om en – i ordets sproglige betydning – befæstet sti, før der må cykles på stien.

Loven fra 2004

Naturbeskyttelsesloven blev ændret i 2004, og den praksis som Naturklagenævnet havde etableret blev godkendt af Folketinget. Det hedder nu i lovbemærkningerne:

Det foreslås, at der i almindelighed skal være adgang til gående og cyklende færdsel på alle skovens veje og stier, uanset om disse kan betegnes som "anlagte" eller "befæstede".

Betegnelsen veje og stier dækker permanente, menneskeskabte færdsels-

baner. Adgangen til færdsel på cykel ad stier forudsætter, at stien fremtræder som egnet til cykling med almindelige cykler, idet mountainbikes netop er konstrueret til at kunne cykle også uden for veje og stier.
[Skovforeningens fremhævning].

Midlertidige kørespor, dyreveksler og lignende er ikke omfattet af færdselsretten, ligesom bestemmelsen ikke giver adgang til færdsel f.eks. på spor efter heste eller mountainbikes. Bestemmelsen giver heller ikke adgang til at skabe færdsel ved (ulovligt) at etablere trampestier.

Det vil således ikke være en ulovlig hindring af offentlighedens færdsel, såfremt ejeren ved skiltning, udlæg af kvas eller på lignende måde forhindrer færdsel disse steder."

I loven står endvidere:

"Ejeren kan ved skiltning fastsætte indskrænkninger i adgangen til cykling på stier, hvor cykling medfører særlige problemer"

Som eksempel på problemer nævnes konflikter med andre af skovens brugere. Kommunen kan i visse tilfælde tilsidesætte et sådant forbud.

I lovbemærkningerne står en vigtig forudsætning for en lukning:

"Bestemmelsen kan desuden tænkes anvendt for at hindre cykling ad en sti, der ender blindt, og der kan konstateres spor, der viser, at cyklister fortsætter ud i skovbunden."

Dermed understreges at det er forbudt at etablere adgangsret ved at cykle gentagne gange i bevoksningerne.

Afvejning af flere hensyn

Naturbeskyttelseslovens regler er udtryk for en afvejning mellem flere hensyn:

- Hensynet til naturens tålegrænser
- Hensynet til, hvad ejeren skal tåle
- Hensynet til publikums adgang til naturen

Som udgangspunkt skal man kunne cykle (uanset valg af cykeltype) på stier, der er egnede til almindelige cykler. Fremhævningen oven for viser nemlig at lovgiverne skelner mellem almindelige cykler og mountainbikes.

Publikums benyttelse af denne ret til cykling er udtryk for den belastning, som Folketinget mener, at naturen kan og ejeren skal tåle.

Mange mountainbike-ryttere mener imidlertid, at mountainbikes er almindelige cykler ved at henvise til salgstallene for mountainbikes.

Folketingets afvejning mellem hensynene til naturen og til ejeren påvirkes imidlertid ikke af salgstal for forskellige cykeltyper. Det er derfor stadig belastningen fra anvendelse af almindelige cykler, som Folketinget har i tankerne når de formulerer lovgivningen.

Nogle mountainbike-ryttere peger endvidere på at de har ret til at cykle på bestemte strækninger, fordi de sagtens selv kan cykle på en almindelig cykel på disse strækninger.

Men selvom en sportstrænet cyklist kan forcere en sti på en almindelig cykel betyder det ikke at cykling er lovlig på stien. Hvis det var tilfældet, ville mountainbikes nemlig stort set kunne anvendes på alle stier i skovene. Og det er ikke det som Folketinget har ment med loven.

De vigtigste regler om cykling i skoven

- Cykler må færdes på alle skovens veje og stier.
- Stien skal fremtræde som egnet til cykling med almindelige cykler.
- Cykling er ulovlig på midlertidige kørespor, dyreveksler og lignende. Cyklister kan ikke skabe adgangsret ved at cykle gentagne gange i bevoksningerne. Ejeren kan forhindre færdsel disse steder ved skiltning, udlæg af kvas eller lignende.
- Ejeren kan forbyde cykling på stier hvor cykling medfører særlige problemer.